

Lääkityksen arvioinnin tarpeita kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon asiakkailla

Ikäihmisten lääkkeidenkäytön järkeistämisyhteistyö

6.2.2014

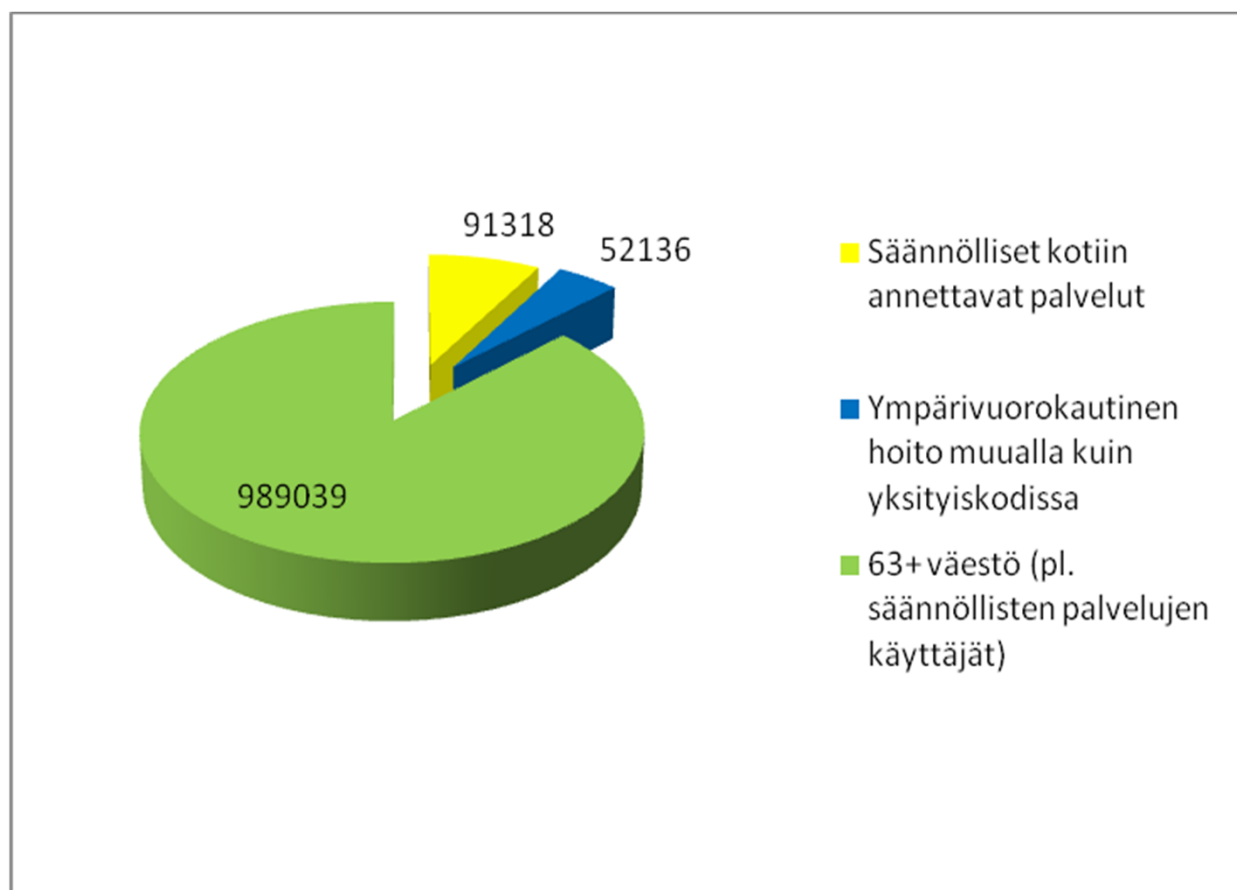
Matti Mäkelä

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Valtaosa iäkkäistä ihmisistä ei käytä säännöllisesti palveluja

RAI-järjestelmä ja iäkkään palvelutarpeen järjestelmällinen kartoitus

- RAI-periaatteita:
 - Kaikki asiakkaat arvioidaan järjestelmällisesti ja säännöllisesti (alussa, tilanteen muuttuessa, vähintään 2 arviointia/v)
 - Arviointi tuottaa laskennallisesti
 - Mittareita: toimintakyky, riskitaso
 - Hälyttämiä: tukea palvelusuunnitteluun
 - Laatuindikaattoreita
 - Resurssitarveluokkia

RAI-järjestelmä ja iäkkään palvelutarpeen järjestelmällinen kartoitus - 2

- Arvioinnin osa-alueet
 - Asumisolosuhteet, asuinympäristö ja sosiaalinen tukijärjestelmä
 - Kognitiivinen kyky
 - Kommunikaatio, kuulo, näkö
 - Mieliala, käyttäytyminen, sosiaalinen toiminta
 - Arkitoimista suoriutuminen (ADL, IADL), liikkumiskyky
 - Pidätyskyky, suun terveys, ihon kunto, ravitsemus
 - Diagnoosit, terveysongelmat, kipu, kaatumiset, tasapaino
 - Terveys- ja kuntoutuspalveluiden käyttö
 - Lääkkeet (lääkelista), lääkitysongelmat

Lääkityksen karikoita

- Muistisairaudet ja muut kognitiivisen toimintakyvyn vajeet
- Kaatumisvaara
- Monisairaus, hauraus-raihnausilmiöt
- Yksin asuminen
- Monilääkitys
- Päivittäisen lääkitysohjelman monimutkaisuus (annokset, kellonajat)
- Toimintakykyä heikentävät lääkkeet

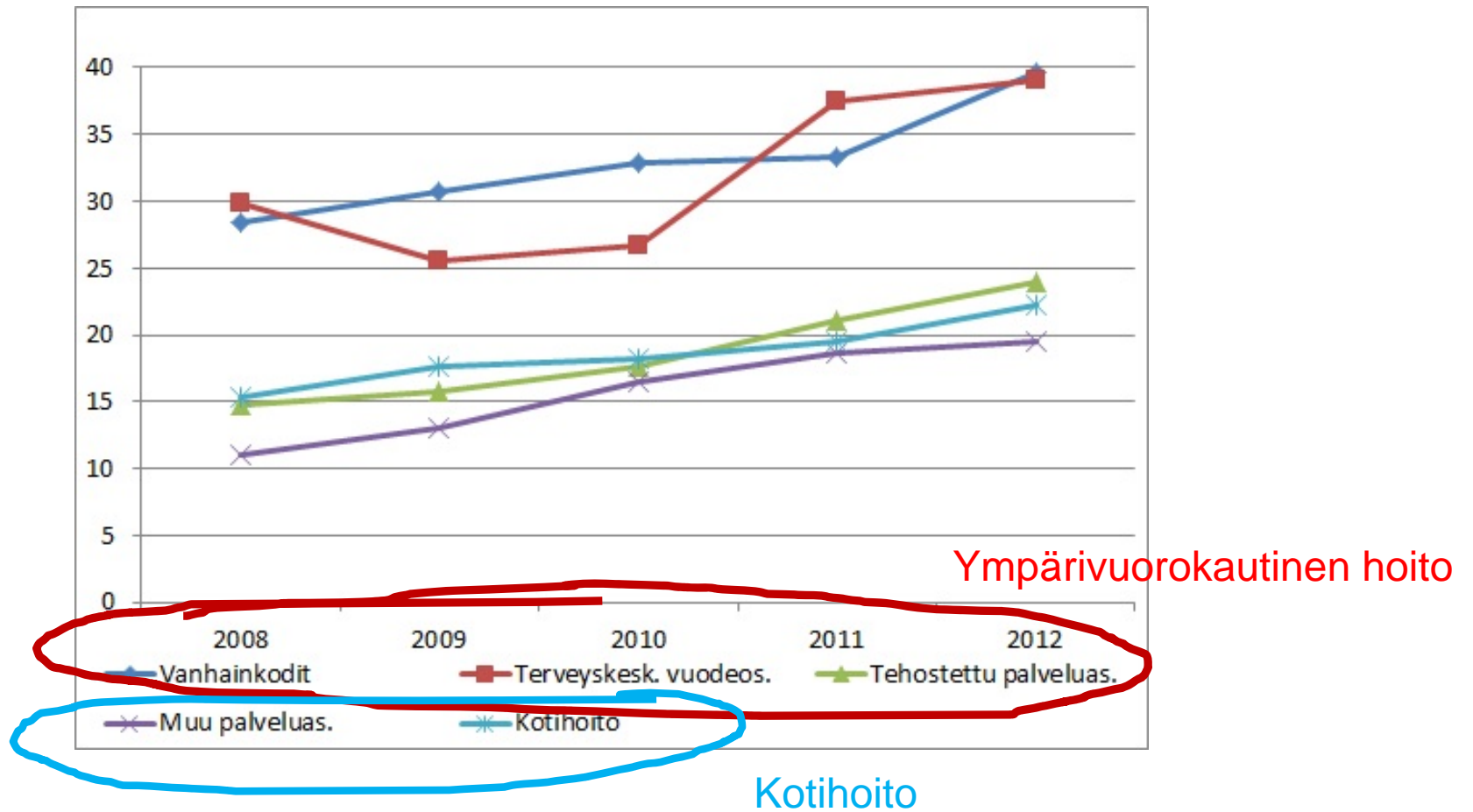
Karikoiden tunnistus RAI-järjestelmässä

- Muistisairaudet ja muut kognitiivisen toimintakyvyn vajeet
 - RAI-CPS
- Kaatumisvaara
 - Edeltävät kaatumiset
 - LTC: Bergin testi
- Monisairaus, hauraus-raihnausilmiöt
 - MAPLe
- Yksin asuminen
 - Kotihoidossa

Karikoiden tunnistus RAI-järjestelmässä, 2

- Monilääkitys
 - Eri lääkkeiden lukumäärä
- Päivittäisen lääkitysohjelman monimutkaisuus (annokset, kellonajat)
 - Lääkityksen annoskerrat
- Toimintakykyä heikentävät lääkkeet
 - Unilääkkeet
 - Psykoosilääkkeet
- Myös muut riskit määritettävissä

RAI-järjestelmän laajuus

Kognitio-ongelma: RAI-CPS

Kognitiivinen vaje		Ymp. vrk	Kotih, auttaja	Kotih, ei auttajaa
Ei kogn häir		5 %	26 %	29 %
Lievä kogn häir		19 %	58 %	56 %
Vaikea kogn häir		75 %	16 %	14 %
Yhteensä	N	15272	12544	7375

Raihnaus ja kaatuilu

Raihnaus: CHESS-luokka		Ymp. vrk	Kotih, auttaja	Kotih, ei auttajaa
0		33 %	44 %	50 %
1-2		48 %	47 %	42 %
3-5		19 %	9 %	7 %
Kaatumisia		9 %	25 %	22 %
Yhteensä	N	15272	12544	7375

Lääkitysriskejä, kognition mukaan

- Onko lääkäri arvioinut lääkityksen, Vaativa annostelu (>2/pv), PKV-lääkkeet (unilääkkeet, psykoosilääkkeet), monilääkitys

Kotihoito, auttaja				
Kognitiivinen vaje	Lääkäri arvioinut lääkityksen	Vaativa annostelu	PKV-lääke	ATCkoodeja yhteensä
Ei kogn häir	89,7%	64,8%	46,6%	10.9
Lievä kogn häir	89,5%	63,4%	44,3%	10.1
Vaikea kogn häir	89,3%	62,6%	40,4%	9.5

Lääkitysriskejä, kognition mukaan

- Onko lääkäri arvioinut lääkityksen, Vaativa annostelu (>2/pv), PKV-lääkkeet (unilääkkeet, psykoosilääkkeet), monilääkitys

Kotihoito, ei auttajaa				
Kognitiivinen vaje	Lääkäri arvioinut lääkityksen	Vaativa annostelu	PKV-lääke	ATCkoodeja yhteensä
Ei kogn häir	87,8%	62,3%	46,8%	10.3
Lievä kogn häir	88,5%	60,2%	50,1%	9.7
Vaikea kogn häir	88,2%	61,2%	45,8%	8.9

Lääkitysriskejä, kognition mukaan

- Vaativa annostelu (>2/pv), PKV-lääkkeet (unilääkkeet, psykoosilääkkeet), monilääkitys

Ympäri- vrk hoito				
Kognitiivinen vaje		Vaativa annostelu	PKV-lääke	ATCkoodeja yhteensä
Ei kogn häir		83,2%	55,1%	9.3
Lievä kogn häir		78,2%	54,3%	9.1
Vaikea kogn häir		75,9%	47,2%	7.9

Lääkitysriskejä, raihnauden mukaan

- Onko lääkäri arvioinut lääkityksen, Vaativa annostelu (>2/pv), PKV-lääkkeet (unilääkkeet, psykoosilääkkeet), monilääkitys

Kotihoito, auttaja				
Raihnaus: CHES- luokka	Lääkäri arvioinut lääkityksen	Vaativa annostelu	PKV-lääke	ATCkoodeja yhteensä
0	87,7%	59,8%	43,7%	9.8
1-2	90,6%	66,1%	44,7%	10.6
3-5	92,7%	69,7%	44,8%	10.9
Ei kaatumisia	88,7%	63,3%	43,7%	10.2
Kaatumisia	91,9%	64,6%	46,2%	10.5

Lääkitysriskejä, raihnauden mukaan

- Onko lääkäri arvioinut lääkityksen, Vaativa annostelu (>2/pv), PKV-lääkkeet (unilääkkeet, psykoosilääkkeet), monilääkitys

Kotihoito, ei auttajaa				
Raihnaus: CHES- luokka	Lääkäri arvioinut lääkityksen	Vaativa annostelu	PKV-lääke	ATCkoodeja yhteensä
0	86,3%	58,2%	48,3%	9.3
1-2	90,0%	63,0%	49,1%	10.2
3-5	91,3%	67,9%	46,7%	10.8
Ei kaatumisia	87,3%	60,1%	47,8%	9.6
Kaatumisia	91,6%	64,2%	51,2%	10.3

Lääkitysriskejä, raihnauden mukaan

- Vaativa annostelu (>2/pv), PKV-lääkkeet (unilääkkeet, psykoosilääkkeet), monilääkitys

Ympäri- vrk hoito				
Raihnaus: CHESS- luokka		Vaativa annostelu	PKV-lääke	ATCkoodeja yhteensä
0		74,7%	49,3%	7.8
1-2		76,8%	49,8%	8.4
3-5		80,1%	46,5%	8.6
Ei kaatumisia		76,4%	48,1%	8.2
Kaatumisia		79,8%	59,0%	8.6